

Aprob,

Avocatul Poporului,

Rfwr
Renate Weber

Raport

privind vizita efectuată în Penitenciarul Craiova Pelendava

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei anunțate la Penitenciarul Craiova Pelendava, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

Referitor la măsurile dispuse la nivelul Penitenciarul Craiova Pelendava cu privire la perioada pandemiei COVID-19

Din documentele prezentate de conducerea penitenciarului, din interviurile cu persoanele private de libertate și o parte din personalul penitenciarului, s-a constatat că de la apariția primelor cazuri de infectare cu coronavirus din România, conducerea penitenciarului a luat măsurile necesare pentru prevenirea infectării persoanelor private de libertate și a personalului angajat și pentru respectarea drepturilor deținuților, constând în:

- întocmirea unui plan de măsuri și instrucțiuni pe linia prevenirii infectării cu virusul COVID -19 pentru perioada stării de urgență și stării de alertă;

- constituirea Comitetul tehnico-medical activ, în data de 28 februarie, cu rolul de a monitoriza modul în care sunt respectate și aplicate deciziile Administrației Naționale a Penitenciarelor și planurile de măsuri dispuse la nivelul unității penitenciare;

- identificarea printre persoanele angajate a celor posibil vulnerabile la COVID-19, instruirea acestora, ținându-se cont la repartizarea în serviciu de vulnerabilitatea fiecăruia;

- sistarea unor activități lucrative la punctele exterioare care presupuneau expunerea la infectare, fiind astfel limitat contactul deținuților cu personalul penitenciarului doar la strictul necesar;

- distribuirea hranei cu respectarea condițiilor de igienă, la fiecare cameră de deținere;

- punerea la dispoziție a mijloacelor de comunicare on-line pe o perioadă mai mare, prelungirea programului tv și asigurarea suportului psihologic pentru toate persoanele custodiate;

- distribuirea echipamentului de protecție, pentru deținuți și personal, în pungi de unică folosință, colectarea în pubele speciale și predarea după utilizare unei firme specializată în colectarea deșeurilor cu risc biologic;

- instruirea personalului de către șefii de sectoare, atunci când situația a impus-o, prin postări pe poșta internă, mesaje telefonice transmise prin dispecerat și afișe;

- întocmirea, pe perioada stării de urgență, a planurilor de măsuri privind situațiile de urgență, sănătatea și securitatea muncii, și în mod special, instrucțiuni specifice de protecție și

prevenire a infectării. În acest sens au fost create stocuri de combustibil pentru autovehicule și grupurile electrogene, s-a asigurat o rezervă de apă potabilă etc.

Măsurile de prevenire au fost comunicate atât personalului angajat, cât și persoanelor private de libertate.

- achiziționarea și folosirea pulverizatoarelor tip vermoresel pentru spațiile de lucru, personalul având obligația dezinfectării cu cloramină și aerisirea spațiilor la finalul programului. Au fost montate dispensere cu gel dezinfectant la toate sectoarele de activitate;

- redeschiderea punctului de control nr. 2, în cadrul căruia se efectua triajul epidemiologic, măsurarea temperaturii și chestionarea privind simptomatologia Covid-19, în scopul evitării aglomerării la intrarea în unitatea penitenciară. Tot aici se distribuia de către personalul desemnat și echipamentul de protecție individual (mănuși, măști și halate de unică folosință);

- sporirea măsurilor de siguranță, în scopul respectării distanțării sociale (hrana pentru angajați nu a mai fost servită în sala de mese, meniul era preluat de fiecare angajat, fiind utilizate tacâmuri, boluri și farfurii de unică folosință etc.);

- amenajarea unei camere de izolare în cadrul Secției de deținere E1, pentru persoanele private de libertate, în cazul apariției unor cazuri de infectare cu coronavirus;

- schimbarea programului de lucru pentru personalul administrativ, în două ture, pentru respectarea distanțării sociale în conformitate cu cerințele impuse;

- majorarea timpului petrecut în camerele de deținere, în scopul prevenirii îmbolnăvirii deținuților, desfășurându-se doar anumite activități lucrative, cu respectarea măsurilor de siguranță. Zilnic au desfășurat activități lucrative aproximativ 100 persoane private de libertate în Sectorul economico-productiv;

- respectarea separării deținuților pe camere, la curțile de plimbare, unde au fost luate măsuri speciale, curțile fiind tronsonate pentru efectuarea plimbărilor zilnice;

- contactarea a 9 instituții publice și a unei organizații neguvernamentale internaționale în vederea ameliorării, soluționării problemelor sociale pentru 12 persoane private de libertate;

- asigurarea stocurilor necesare hrănirii persoanelor private de libertate până la sfârșitul lunii iunie, în scopul limitării accesului personalului străin în unitate, evitându-se astfel expunerea la posibile contacte cu aceștia;

- consilierea pe probleme sociale în vederea ameliorării sau soluționării problemelor sociale cu care se confruntă deținuții și a pregătirii pentru reintegrarea în familie și comunitate după liberarea din penitenciar.

În Penitenciarul Craiova Pelendava nu au fost înregistrate incidente deosebite în perioada pandemiei, nu au existat infectări sau cazuri suspecte de infectare cu virusul COVID-19 la persoanele private de libertate sau la personalul penitenciarului.

Echipa de vizită a constatat că pe perioada pandemiei, în Penitenciarul Craiova Pelendava au fost întreprinse măsuri eficiente pentru prevenirea și limitarea răspândirii infecției SARS-CoV-2, cât și combaterea efectelor pandemiei COVID-19. A existat o permanentă colaborare între conducerea unității, serviciul operativ, serviciul de logistică, ofițerul SSM și cabinetul medical, au fost acordate la timp materialele de igienă personală și colectivă, atât persoanelor private de libertate, cât și personalului penitenciarului. Nu au fost impuse restricții severe asupra mișcării persoanelor private de libertate, a existat transparență în comunicarea cu privire la măsurile luate pentru combaterea pandemiei actuale.

a) capacitatea de cazare

La data vizitei, în custodia Penitenciarului Craiova Pelendava se aflau **310 persoane private de libertate** (112 regim deschis și 198 regim semideschis), la o **capacitate legală de 250 locuri, indicele de ocupare fiind de 123.51%, constatându-se supraaglomerare și implicit nerespectarea prevederilor art. 1 alin. (3) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017 - aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.**

b) personalul penitenciarului

Activitatea Penitenciarului Craiova Pelendava era asigurată de un număr de 243 de persoane (45 ofițeri, 172 agenți, 26 personal civil contractual), angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, **64 de posturi fiind vacante.**

Referitor la posturile ocupate în perioada pandemiei COVID-19

Penitenciarul Craiova Pelendava a primit aprobarea conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru scoaterea în procedură de angajare fără concurs în poliția penitenciară, pentru o perioadă determinată de 6 luni, în temeiul art. 9 din anexa nr. 1 la Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României, procedură reglementată de OMJ 1560/C/2020, a unui post de asistent medical igienă - personal civil contractual. Au fost depuse 10 solicitări de angajare, niciunul dintre solicitanți neîndeplinind condițiile de ocupare, procedura fiind finalizată fără ocuparea temporară a postului.

c) asigurarea dreptului la comunicările on-line

În cadrul Penitenciarului Craiova Pelendava, în cursul anului 2020, în ultimele 3 luni au fost acordate 1377 de convorbiri on-line, din care 69 acordate sub formă de recompense, iar 45 între persoanele private de libertate din Penitenciarului Craiova-Pelendava și alte penitenciare.

Pe perioada stării de urgență a fost acordată o comunicare on-line, cu o durată de 90 minute, unei persoane private de libertate în situație specială (decesul tatălui).

Comunicările on-line s-au acordat în spațiul special amenajat în acest sens, din cadrul Sectorului vizite. Acesta cuprinde 3 stații la Penitenciarul Craiova-Pelendava și o stație la Secția exterioară Făcăi, delimitate prin pereți despărțitori, în vederea asigurării confidențialității convorbirilor. Au fost prezentate documente din care rezultă că la Sectorul vizite au fost luate măsurile necesare pe linia prevenirii răspândirii infecției cu virusul SARS-CoV-2.

d) sancțiuni disciplinare

A fost verificat și modul în care au fost aplicate sancțiunile disciplinare de către Comisia de disciplină din cadrul Penitenciarului Craiova- Pelendava.

Din Registrul comisiei de disciplină și din Registrul de evidență a predării-primirii rapoartelor de incident, a rezultat că în cursul anului 2020 au fost aplicate 27 de sancțiuni, constând în: avertisment – 12; suspendarea dreptului de a participa la activități culturale, artistice și sportive – 0; suspendarea dreptului de a presta muncă – 0; suspendarea dreptului de a primi și cumpăra bunuri cu excepția celor necesare pentru igiena individuală – 0; suspendarea dreptului de a primi vizite - 15; izolare – 0.

În perioada de referință au fost întocmite 39 de rapoarte de incident până la data de 10.06.2020, din care 16 au fost clasate.

Au fost înregistrate 19 plângeri la judecătorul de supraveghere a privării de libertate împotriva hotărârilor Comisiei de disciplină, au fost respinse 18 și admisă una. De asemenea, au fost înregistrate 15 contestații înaintate Judecătoriei Craiova, respinse 14 și una admisă .

e) sesizări și reclamații

Reclamațiile înaintate de către persoanele private de libertate în anul 2020 au constat în : nerespectarea condițiilor de detenție (nerespectarea spațiului minim legal) – 19 și nerespectarea drepturilor – 55.

Conducerea penitenciarului a menționat că din cele 55 de sesizări întocmite pentru nerespectarea drepturilor, 46 au avut ca obiect nerespectarea dreptului la vizită, urmare a măsurilor de transferare a deținuților între unitățile subordonate întreprinse de către Administrația Națională a Penitenciarelor în funcție de capacitatea de cazare, având în vedere necesitatea echilibrării efectivelor de persoane private de libertate, ținând seama și de diferențele mari ale indicilor de ocupare între locurile de deținere.

Dispoziția Administrației Naționale a Penitenciarelor a fost emisă în contextul noului Plan revizuit pentru perioada 2020-2025 în executarea Hotărârii pilot Rezmiveș și alții împotriva României, pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului raportat la demersurile Administrației Naționale a Penitenciarelor, pentru extinderea și modernizarea spațiilor de cazare fiind cuprins, ca element de relevanță, și optimizarea repartizării efectivelor de deținuți între unitățile penitenciare.

Din documentele prezentate a rezultat că instanțele de judecată au respins majoritatea acestor plângeri formulate de persoanele private de libertate.

La Penitenciarul Craiova Pelendava nu au existat cazuri de sancționare a cadrelor pentru abateri legate de nerespectarea drepturilor persoanelor private de libertate, în cursul anului 2020.

A fost verificat și modul în care au fost soluționate cererile deținuților pentru solicitarea audiențelor și s-a constatat că la judecătorul de supraveghere au fost înregistrate 112 audieri, iar la directorul unității penitenciare 60.

f) Interviuri cu persoanele private de libertate, cu personalul penitenciarului și concluzii după completarea chestionarelor

Mai multe persoane private de libertate, dar și angajați ai penitenciarului și-au manifestat dorința de a participa la interviuri și de a completa chestionarele întocmite de reprezentanții instituției Avocatul Poporului. Realizarea interviurilor s-a făcut cu respectarea regulilor și regulamentelor interne din penitenciar, iar chestionarele completate de deținuți au vizat 4 aspecte (asistența juridică, asistența medicală, asistența socială și psihologică), cu asigurarea confidențialității.

În cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate au fost abordate mai multe subiecte, cu titlu de exemplu: modul în care le-au fost respectate drepturile pe perioada stării de urgență și stării de alertă, respectarea normelor de igienă, calitatea hranei, sancțiuni disciplinare aplicate, sesizările și reclamațiile întocmite, relația cu personalul penitenciarului, cazuri de rele tratamente/tortură, violență, auto și heteroagresivitate, accesul la asistența medicală, accesul la consiliere psihologică și includerea în programe de specialitate, confidențialitate, bariere, activități desfășurate (recreative, culturale, sportive, timp pentru plimbare), contactul cu familia, alte nevoi identificate.

Atât din interviurile efectuate, cât și din consemnările chestionarelor a rezultat că persoanele private de libertate s-au declarat mulțumite de modul în care au fost tratate pe perioada pandemiei, de condițiile de detenție și de modul în care le-au fost respectate drepturile. Personalul angajat a menționat că a beneficiat de instruirea necesară și au fost întreprinse suficiente măsuri pentru protecția personalului în contextul pandemiei COVID-19.

Totuși, o persoană privată de libertate cu dizabilități a precizat în timpul interviului, că ar fi necesare unele amenajări suplimentare la grupul sanitar aferent camerei de cazare (E1.2), pentru persoanele cu nevoi speciale.

g) asistența psihologică

În cadrul Penitenciarului Craiova Pelendava, Biroul Reintegrare Socială, își desfășoară activitatea doi specialiști în asistență psihologică, având funcția de ofițer-psiholog, ambii deținuți ai atestatului de liberă practică în specialitatea Psihologie clinică și care au participat

la diverse cursuri de formare profesională continuă: „Psihodiagnostic și prognostic proiectiv- Motivația inconștientă în sindromatica actelor psihopatologice” (2019), etc.

Pentru desfășurarea activităților psihologice individuale și de grup, Penitenciarul Craiova Pelendava dispune de următoarele spații: Secția E1 – Sala de mese și biroul supraveghetorului; Secția E2 – Sala de comisii și Cabinetul de asistență psihologică; Secția E3 – Bibliotecă; Secția E4 – Sala de mese și biroul Șefului de secție.

Activitățile psihologice realizate în cadrul penitenciarului sunt structurate în activități psihologice individuale (evaluări periodice și finale, convorbiri individuale, consiliere psihologică) și activități psihologice de grup (programe psihologice cu caracter general sau specific, structurate sau semi-structurate).

În vederea realizării evaluărilor psihologice, specialiștii implicați utilizau interviul semi-structurat și screeningul adaptat nevoilor mediului penitenciar, ce vizează evaluarea stării afective, identificarea nevoilor persoanei private de libertate și a potențialelor riscuri pe domeniile investigate, identificare de probleme etc. Pentru completarea și aprofundarea informațiilor obținute prin utilizarea unor metode cu grad cât mai mare de obiectivitate, validitate, fidelitate și predictivitate, au fost achiziționate noi probe psihologice. Astfel, a fost achiziționat un soft de teste psihologice cu licență de utilizare pentru cei doi psihologi. Soft-ul include instrumente pentru evaluarea caracteristicilor de personalitate (normală/patologică), inteligenței emoționale, nivelului motivației, nivelului anxietății și agresivității.

În anul 2019, au fost desfășurate următoarele activități psihologice individuale: 348 evaluări psihologice pe parcurs, 422 evaluări psihologice finale, 126 convorbiri individuale cu substrat psihologic, 146 consilieri psihologice. Au avut loc Programe specifice și generale de asistență psihosocială: Program de asistență psihologică specifică destinat persoanelor cu antecedente în consumul de alcool; Program de asistență psihologică generală „Autocunoaștere și dezvoltare personală”; Program de asistență psihologică generală „Consilierea comportamentului agresiv în familie”; Program specific de asistență psihosocială destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie-alcool; Program specific de asistență psihosocială destinat persoanelor cu conduită agresivă. Au fost organizate activități psihologice

semistructurate și colaborări externe, respectiv: „Împreună pentru o lume mai bună!”- activitate psihologică necreditată desfășurată cu ocazia Zilei Mondiale pentru prevenirea discriminării rasiale, 16 persoane înscrise; „Esti de neînlocuit!”- activitate psihologică necreditată organizată cu ocazia Zilei Mondiale pentru prevenirea suicidului; „Ziua Mondială fără Tutun”- activitate psihologică necreditată de prevenire a consumului de tutun în penitenciare, 20 persoane înscrise; Proiect de activitate destinat persoanelor cu afecțiuni psihice, 7 persoane înscrise; Proiect de activitate "Ziua internațională pentru eliminarea violenței împotriva femeilor", 13 persoane înscrise.

În anul 2020 au avut loc: activități psihologice individuale (169 evaluări psihologice pe parcurs, 209 evaluări psihologice finale, 40 convorbiri individuale cu substrat psihologic, 43 consilieri psihologice); programe specifice și generale de asistență psihosocială (Programul de asistență psihologică generală „Dezvoltarea mobilității personale”, 32 persoane înscrise; Program specific de asistență psihosocială destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie-alcool, 15 persoane înscrise; Program specific de asistență psihosocială destinat persoanelor cu conduită agresivă, 30 persoane înscrise); activități psihologice semistructurate și colaborări externe.

În anul 2020 au beneficiat de consiliere psihologică în criză (refuz de hrană) 16 persoane private de libertate. Cel mai frecvent, refuzul de hrană exprima nemulțumirea persoanei private de libertate pentru modul cu care se finaliza situația sa juridică. Scopul demersului de consiliere psihologică l-a constituit renunțarea la această formă de protest de către persoana aflată în refuz de hrană, considerând-o ca pe o modalitate indezirabilă, și adoptarea de mecanisme capabile să facă față la situații dificile, apreciate inițial ca obstacole de nedepășit. În cadrul consilierii psihologice a persoanei aflate în refuz de hrană, psihologul evaluează situația subiectului, construiește relația terapeutică prin câștigarea încrederii, avându-se în vedere abordarea unei atitudini non-evaluative, manifestarea interesului pentru problemele acestuia, aflarea motivelor care stau la baza acestei forme de protest, precum și a altor cauze secundare care însoțesc starea generală de nemulțumire, mobilizarea resurselor subiectului pentru rezolvarea listei de probleme.

h) asistența psihosocială – activități specifice COVID-19

Pentru asigurarea respectării drepturilor persoanelor private de libertate, pe perioada stării de urgență și a stării de alertă (15.03.2020-10.06.2020) s-au derulat activități de asistență socială. Au fost întreprinse demersuri de mediere socială pentru 16 persoane, au fost făcute 28 demersuri de mediere pe lângă 10 de instituții de stat (5 primării, 2 DGASPC, o școală, Casa Județeană de Pensii, ANAF) și un ONG internațional. 12 deținuți au beneficiat de consiliere pe probleme sociale, dintre care 11 au beneficiat de consiliere în vederea menținerii/reluării/medierii relațiilor de familie, iar unul a beneficiat de consiliere în vederea dezvoltării abilităților sociale. Pentru 3 persoane procesul de consiliere este în derulare.

De asemenea, 24 de persoane private de libertate au finalizat Programul de pregătire pentru liberare, pe perioada stării de urgență, iar 22 persoane au început Programul de pregătire pentru liberare, pe perioada stării de alertă. Au fost purtate de către asistentul social 47 de convorbiri individuale de informare, 112 evaluări periodice, 117 evaluări finale.

Menținerea legăturii cu familia sau cu alte persoane din mediul de suport a fost facilitată pe perioada stării de urgență, precum și pe perioada stării de alertă, prin organizarea de vizite on-line. Astfel, în această perioadă au avut loc 1384 convorbiri on-line.

În sfera asistenței psihologice asigurată în perioada pandemiei COVID-19 (15.03.2020-10.06.2020), au fost realizate 113 evaluări psihologice de parcurs, 124 evaluări finale, 22 consilieri psihologice, dintre care o consiliere pentru diminuarea riscului de agresivitate, o consiliere psihologică diminuare risc suicid, 20 consilieri în criză.

La momentul vizitei, a fost reluat Programul destinat persoanelor cu conduită agresivă. Pentru reducerea riscului de răspândire a virusului, persoanele private de libertate au fost reorganizate în 6 subgrupe. Întâlnirile de grup se derulau cu un număr redus de participanți și utilizarea echipamentelor de protecție recomandate, atât de către coordonatorul grupului, cât și de către deținuți.

De asemenea, a fost reluat Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie-alcool și Programul general pentru Dezvoltarea mobilității personale; pentru reducerea riscului de răspândire a virusului, persoanele private de libertate au fost reorganizate în 3, respective 5 subgrupe.

i) asistența medicală

Penitenciarul Craiova - Pelendava exista amenajat cabinetul de medicină generală, dotat conform prevederilor Ordinului 153/2003 emis de Ministerul Sănătății și Familiei pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale – Anexa 2, dotarea minimă obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate). În cadrul compartimentului medical era amenajat și un punct farmaceutic autorizat.

La data vizitei unitatea penitenciară avea Autorizație Sanitară de Funcționare, emisă de Direcția de Sănătate Publică Dolj și exista încheiat contract de prestări servicii cu o firmă specializată, având ca obiect colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, precum și a materialelor de protecție personală de unică folosință utilizate de personal sau de persoanele private de libertate.

Asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate în Penitenciarul Craiova Pelendava era asigurată de medicul-șef, cu specializarea medicină de urgență și de un medic cu specializarea medicină generală/medicină de familie, cu program de activitate zilnic. Serviciile de medicină generală mai erau asigurate de 7 asistenți medicali generaliști și un asistent farmacie.

La data vizitei existau vacante un post de medic medicină generală, un post de asistent medical generalist și un post de asistent de igienă.

Conform graficului de planificare a activității personalului medical era asigurată permanența în acordarea serviciilor medicale, fiind respectate prevederile legale cuprinse în Ordinul Ministrului Justiției nr. 429/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor, în vigoare la data vizitei.

Referitor la măsurile luate de conducerea unității penitenciare în contextul pandemiei COVID 19, personalul medical a menționat echipei de vizită că a fost amenajată o cameră cu 4 paturi destinată cazării persoanelor private de libertate transferate din alte unități penitenciare, a căror stare de sănătate să fie monitorizată zilnic de personalul medical. Din discuțiile cu medicii penitenciarului și din documentele prezentate a rezultat că la data vizitei în camera special amenajată erau cazate 4 persoane private de libertate, două venite de la Penitenciarul Drobeta Turnu-Severin și două externate de la Penitenciarul – spital București –

Jilava, a căror stare de sănătate era monitorizată zilnic în scop preventiv.

În cadrul compartimentului medical nu exista amenajată o infirmerie. În urma vizitelor efectuate în anii 2017 și 2019, Avocatul Poporului a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova – Pelendava efectuarea demersurilor necesare în vederea înființării unei infirmerii.

Conducerea Penitenciarului Craiova Pelendava a efectuat demersuri în acest sens, **însă acestea nu au fost finalizate până la data vizitei curente.**

Serviciile medicale pentru persoanele private de libertate erau acordate la cererea acestora, în baza unei programări efectuate pe fiecare secție de deținere, sau ori de câte ori era necesar. Conform datelor consemnate în Registrul de consultații medicale, în anul 2020, până la data vizitei, au fost acordate persoanelor private de libertate 7076 consultații medicină generală, reprezentând o medie de aproximativ 44 consultații/zi. Conform datelor consemnate în Registrul de consultații medicale acestea au fost acordate pentru afecțiuni acute (afecțiuni ale căilor respiratorii superioare, afecțiuni cardio-vasculare, afecțiuni cutanate, musculo-scheletale, digestive și uro-genitale, afecțiuni dentare etc.).

Existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele private de libertate, în care erau înregistrate cronologic consultațiile medicale, internările în spital, rezultatele consultațiilor de specialitate, investigațiilor paraclinice și analizelor de laborator efectuate etc. Au fost verificate aleator o parte din fișele medicale și registrele folosite în activitatea curentă a cabinetului medical (Registrul de consultații medicale, Registrul de tratament, Registrul boli cronice, Registrul de traumă/agresiune, Registrul evidență administrare tratament psihotrop, Registrul refuz de hrană, Registrul evidență recoltare probe biologice etc.) și s-a constatat că toate documentele prezentate erau actualizate, înregistrate și completate în mod corespunzător.

Persoanele private de libertate diagnosticate cu afecțiuni medicale cronice erau luate în evidență în vederea dispensarizării și asigurării tratamentului corespunzător. Conform registrului de boli cronice, la data vizitei se aflau înregistrate 207 persoane private de libertate diagnosticate cu afecțiuni medicale cronice (boli cardiovasculare, diabet zaharat, afecțiuni psihice, boli respiratorii cronice, afecțiuni digestive, hepatite cronice, afecțiuni renale, afecțiuni neurologice etc.), care urmau tratament permanent recomandat de medicul

specialist. Nu au existat dificultăți în asigurarea tratamentului medicamentos necesar acestor categorii de persoane private de libertate.

Consultațiile medicale de specialitate (medicină internă, cardiologie, nefrologie, chirurgie generală, diabet, oftalmologie etc.), recomandate persoanelor private de libertate, au fost acordate în baza biletului de trimitere, la cabinete din cadrul Ambulatoriului de specialitate al Spitalului Clinic Județean de Urgență Craiova sau la alte unități medicale din municipiu. Din verificarea documentelor medicale a rezultat faptul că în anul 2020 au fost acordate 73 consultații de specialitate. Acestea au fost efectuate în scopul stabilirii diagnosticului și a indicației terapeutice în cazul unor afecțiuni acute care depășeau competența personalului medical (afecțiuni chirurgicale, oftalmologice, ORL, gastroenterologice etc.), dar și al reevaluării persoanelor private de libertate diagnosticate cu afecțiuni medicale cronice (afecțiuni cardiovasculare, boli psihice, afecțiuni respiratorii, neurologice, cutanate, diabet zaharat și boli de nutriție etc.). Au fost verificate mai multe fișe medicale ale persoanelor private de libertate și s-a constatat că reevaluarea periodică a persoanelor diagnosticate cu afecțiuni cronice a fost efectuată conform recomandărilor medicilor specialiști, neexistând dificultăți în asigurarea consultațiilor medicale de specialitate.

Serviciile de medicină dentară în anul 2020 au fost asigurate în mod gratuit la cabinetul stomatologic al Centrului de Detenție Craiova. În perioada anterioară decretării stării de urgență, aceste consultații erau asigurate cu regularitate, săptămânal, în funcție de solicitările persoanelor private de libertate și recomandările medicilor, însă, pe perioada stării de urgență și ulterior a stării de alertă, aceste consultații au fost asigurate doar în regim de urgență, aspect impus și de prevederile legislative actuale.

În urma verificării Registrului de internări în spital a rezultat că în anul 2020 au fost înregistrate 42 de internări ale persoanelor private de libertate, din care 35 în penitenciare-spital și 7 în spitale din rețeaua Ministerului Sănătății (Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova, Spitalul Clinic Municipal „Filantropia” Craiova). Motivele internărilor în spital au fost reprezentate în principal de reevaluarea periodică a persoanelor private de libertate diagnosticate cu boli cronice (afecțiuni cardiovasculare, metabolice, neurologice, boli psihice, afecțiuni respiratorii, digestive, etc.), monitorizarea evoluției bolii sub tratament și stabilirea

conduitei terapeutice ulterioare, dar și de unele afecțiuni acute (chirurgicale, digestive, neurologice, musculo-scheletale etc.). Nu au fost înregistrate dificultăți în asigurarea internării în spital a persoanelor private de libertate.

Referitor la asigurarea tratamentului medical pentru persoanele private de libertate, în cadrul unității exista amenajat un punct farmaceutic autorizat, unde erau depozitate în condiții corespunzătoare medicamentele folosite pentru tratamentul afecțiunilor persoanelor private de libertate.

Persoanele private de libertate beneficiau de tratament gratuit în baza prescripției medicale eliberate de medicul penitenciarului sau de alți medici specialiști, fiind respectate prevederile Legii nr. 254/2013, precum și a Ordinului nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Conform Registrului de evidență al administrării tratamentului psihotrop, la data vizitei 28 persoane diagnosticate cu afecțiuni psihice primeau tratament psihotrop recomandat de medicul specialist. Distribuția tratamentului strict supravegheat era efectuată la cabinetul medical, persoanele private de libertate semnând pentru administrarea acestuia în Registrul de evidență administrare tratament psihotrop.

La cabinetul medical exista aparat medical de urgență dotat cu medicamente și materiale sanitare în conformitate cu baremul prevăzut în Anexa 1 din Ordinul nr. 429/C-125/2012. În anul 2020 au existat 4 solicitări ale Serviciului Național Unic de Urgență 112 pentru afecțiuni medicale acute (astm bronșic în criză, alergodermie, șoc anafilactic). Personalul medical de serviciu a acordat primul ajutor până la sosirea echipajului medical calificat din cadrul Serviciului Județean de Ambulanță, persoanele private de libertate implicate fiind transportate ulterior la Unitatea de Primiri Urgențe unde au primit îngrijiri medicale și tratament. Din verificarea documentelor medicale a rezultat că în niciuna dintre situații nu a fost necesară internarea în spital a persoanelor private de libertate.

Referitor la constatarea leziunilor traumatice

La cabinetul medical exista întocmit Registrul de traumă/agresiune. Dacă la examinarea medicală a persoanelor private de libertate se constata prezența unor leziuni corporale vizibile, acestea erau consemnate în Registrul de consultații medicale, în Fișa medicală și în

Registrul de traumă/agresiune. Conform datelor consemnate în acest registru, în anul 2020, au fost înregistrate 10 cazuri de leziuni traumatice (auto/heteroagresiuni) ale persoanelor private de libertate. Persoanele private de libertate au fost prezentate la cabinetul medical unde au fost consultate și au primit îngrijiri, acest lucru fiind consemnat în mod corespunzător în evidențele medicale (fișa medicală, registre). Personalul medical a întocmit în fiecare caz Nota de informare privind constatarea unor leziuni corporale/traumatice/de violență care afectează integritatea corporală a persoanei private de libertate, document ce a fost înaintat în termen legal conducerii unității penitenciare și Parchetului de pe lângă Judecătoria Craiova.

Referitor la refuzul de hrană

Conform datelor consemnate în Registrul refuz de hrană, în anul 2020 au fost înregistrate 26 de cazuri de intrare în refuz de hrană a unor persoane private de libertate. Acestea le-au fost explicate consecințele refuzului alimentar asupra stării de sănătate și au fost monitorizate zilnic de personalul medical în ceea ce privește parametrii biologici și funcțiile vitale (tensiune arterială, puls, glicemie), fiind respectate prevederile legale cu privire la asistența medicală acordată pe parcursul refuzului de hrană, cuprinse în Ordinul nr. 429/C-125/2012.

În cadrul vizitei de monitorizare a fost verificat și modul în care au fost implementate recomandările de la vizita anterioară, efectuată în anul 2019.

În continuare, prezentăm Recomandările transmise conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare, și modul de implementare:

Referitor la condițiile de detenție

1. *Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare:*

- gestionarea supraaglomerării constatate în mai multe camere de detenție, unde persoanelor private de libertate le revenea un spațiu mai mic 4 m²/persoană, nefiind respectate prevederile art. 1, alin. (3) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017;
- relocarea deținuților din cele două camere de deținere din Secția E1 în alte spații, având în vedere numărul mare de persoane cazate, dar și condițiile impropriei/necorespunzătoare de

detenție (lipsa luminii naturale, a ventilației); ● dotarea camerelor cu mobilier suficient, astfel încât să răspundă nevoilor fiecărei persoane private de libertate; continuarea activității de înlocuire a paturilor cu un grad avansat de uzură, amplasate în camerele de deținere din cadrul Secției E1; placarea cu gresie a porțiunii de paviment dintre paturi în camerele de deținere din cadrul Secției E1; efectuarea lucrărilor de igienizare și reparații la grupurile sanitare din cadrul Secției E3; ● identificarea unei soluții pentru evitarea obturării luminii naturale din camera E2.12 (regim semideschis).

Conducerea penitenciarului a menționat că au fost luate unele măsuri de transferare a deținuților între unitățile penitenciare subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, în scopul evitării supraaglomerării. Echipa de vizită a constatat că măsurile pentru soluționarea supraaglomerării existente, precum și a relocării deținuților din cele două camere de deținere din Secția E1 au fost insuficiente.

Nu a fost finalizată acțiunea de dotare corespunzătoare a camerelor cu mobilier și nici cea de înlocuire a paturilor cu grad avansat de uzură, amplasate în camerele de deținere din cadrul Secției E1.

Din verificarea documentelor a rezultat că au fost obținute de la Administrația Națională a Penitenciarelor fonduri pentru achiziționarea unor materiale (gresie, faianță, materiale necesare hidroizolării, obiecte sanitare) pentru Secția E1 și pentru efectuarea lucrărilor de igienizare și reparații la grupurile sanitare din cadrul Secției E3. La data vizitei, materialele necesare erau în stoc, urmând ca la finalizarea perioadei stării de alertă să fie solicitată relocarea persoanelor private de libertate pentru a se interveni în acest sens.

Recomandarea privind identificarea unei soluții pentru evitarea obturării luminii naturale din camera E2.12 (regim semideschis) a fost implementată.

Având în vedere constatările echipei de vizită, apreciem că se impune continuarea demersurilor necesare pentru:

- *gestionarea supraaglomerării constatate;*
- *dotarea camerelor cu mobilier suficient;*

- *continuarea activității de înlocuire a paturilor cu un grad avansat de uzură, amplasate în camerele de deținere din cadrul secției E1, placarea cu gresie a porțiunii de paviment dintre paturi în camerele de deținere din cadrul Secției E1 și efectuarea lucrărilor de igienizare și reparații la grupurile sanitare din cadrul Secției E3.*

Echipa de vizită a constatat că aceste Recomandări au fost implementate parțial.

Referitor la selecționarea și repartizare la muncă a persoanelor private de libertate

2. *Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare:*

- *verificarea existenței la dosarele individuale a angajamentului semnat de fiecare dintre deținuții selecționați la muncă, în conformitate cu prevederile art. 174 alin. (3) din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013;*
- *consemnarea și detalierea în evidențele în format electronic a cauzelor pentru care persoanele private de libertate nu erau selecționate la muncă;*
- *efectuarea demersurilor necesare pentru organizarea cursurilor de calificare și recalificare a persoanelor private de libertate în conformitate cu prevederile art. 193 alin. (1) și alin. (4) din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013;*
- *identificarea posibilităților de a asigura folosirea la muncă a unui număr cât mai mare de persoane private de libertate, spre exemplu prin consilierea acestora, desfășurarea unor campanii permanente de motivare a lor de a participa la activitățile lucrative;*
- *desfășurarea de convorbiri individuale/ședințe de consiliere cu persoanele private de libertate care urmează să fie incluse în programe de asistență psihologică, cu scopul creșterii motivației de participare la programe și prevenirii fenomenului de neparticipare la programe.*

*Au fost verificate prin sondaj câteva dosare individuale ale persoanelor private de libertate la Compartimentului Evidență și Organizarea Muncii și s-a constatat existența angajamentului semnat de persoanele private de libertate selecționate la muncă. **Recomandare implementată.***

*Secretarul comisiei de selecționare și repartizare la muncă a fost instruit cu privire la consemnarea și detalierea în evidențele în format electronic a cauzelor pentru care persoanele private de libertate nu erau selecționate la muncă. În acest sens a fost întocmit un proces verbal. **Recomandare implementată.***

Au fost prezentate documente din care a rezultat că au fost reluate discuțiile cu AJOFM – Dolj privind oferta de programe ce se pot desfășura la nivelul unității, însă nu s-a putut concretiza realizarea de programe având în vedere contextul epidemiologic actual.

Recomandare implementată.

*În cadrul ședințelor de consiliere educațională, de asistență socială și psihologică s-a pus accent pe conștientizarea de către persoanele private de libertate a beneficiilor privind implicarea acestora în activități lucrative. **Recomandare implementată.***

*Psihologii penitenciarului au întreprins măsuri în vederea informării viitorilor participanți cu privire la demersul psihoterapeutic, obiectivele și beneficiile participării la programele de asistență psihosocială. Psihologii Penitenciarului Craiova Pelendava au derulat convorbiri individuale de informare cu ocazia efectuării evaluărilor psihologice periodice. În vederea creșterii motivației de participare la programele și activitățile de reintegrare socială, persoanelor private de libertate le-au fost prezentate obiectivele, scopurile și beneficiile ce decurg din acestea. De asemenea, pentru menținerea unui stil de viață activ și creșterea gradului de reinsertie socială în perioada post-liberare, persoanele private de libertate au fost încurajate să se implice în activități lucrative. Aceste aspecte au fost consemnate în registrul specialiștilor și în aplicația informatică PMS Web, la rubrica „Evaluări și recomandări”. **Recomandare implementată.***

Referitor la rapoartele de incident

3. Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare:

- instruirea personalului din unitatea penitenciară referitor la întocmirea rapoartelor de incident, a situațiilor care nu pot face obiectul unui raport de incident și care nu constituie abatere disciplinară, având în vedere numărul mare de dosare de cercetare disciplinară clasate de către Comisia de disciplină;
- cercetarea prealabilă privind lămurirea incidentului sub toate aspectele și administrarea dovezilor certe în legătură cu săvârșirea abaterii disciplinare reținută în sarcina persoanei private de libertate de către Comisia de disciplină a penitenciarului, având în vedere sancțiunile disciplinare anulate de judecătorul de supraveghere a privării de libertate și de instanțele de judecată.

*Echipa de vizită a constatat că persoanele desemnate cu efectuarea cercetării disciplinare și membrii comisiei de disciplină au fost instruiți cu privire la cercetarea prealabilă privind lămurirea incidentului sub toate aspectele și administrarea dovezilor certe în legătură cu săvârșirea abaterii disciplinare reținută în sarcina persoanei private de libertate. A fost prezentat procesul verbal întocmit în acest sens. **Recomandări implementate.***

Alte aspecte

4. *Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova-Pelendava, în urma vizitei anterioare:* ● verificarea cu rigurozitate a dosarelor persoanelor private de libertate vulnerabile, sosite prin transfer, și efectuarea reevaluării situației acestora în conformitate cu prevederile legale.

Au fost verificate prin sondaj câteva dosare și nu au mai fost constatate probleme. Conducerea penitenciarului a precizat că după vizita anterioară, toate dosarele individuale ale persoanelor private de libertate au fost verificate de către personalul Compartimentului Evidență și Organizarea Muncii, în vederea identificării eventualelor disfuncționalități.

Recomandare implementată.

5. *Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare:* continuarea demersurilor pentru încadrarea personalului pe posturile vacante.

Echipa de vizită a constatat că deși au avut loc câteva mutări în rândul personalului conform unui calendar de mutări, la data vizitei existau 64 de posturi vacante, fapt pentru care se justifică continuarea demersurilor pentru încadrarea personalului pe posturile vacante.

Recomandare neimplementată.

6. *Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare:* alocarea unor spații corespunzătoare pentru biroul Evidența și organizarea muncii și biroul ofițerilor din sectorul operativ și dotarea acestora cu mobilier pentru păstrarea și depozitarea documentelor în condiții optime.

Echipa de vizită a constatat că nu se alocaseră spațiile corespunzător pentru biroul Evidența și organizarea muncii și biroul ofițerilor din sectorul operativ. Conducerea

penitenciarului a menționat că după finalizarea noului pavilionului de deținere, birourile Compartimentului socio-educativ se vor muta în acest spațiu.

În urma urgentării demersurilor pentru obținerea finanțării proiectului privind realizarea unui spațiu nou în incinta Penitenciarului Craiova Pelendava, care să aibă utilizări multiple „Pavilion deținere” (care va cuprinde pe lângă spațiile de deținere și spații pentru cabinet medical, infirmerie și spații pentru Compartimentul Socio-Educativ), iar spațiile folosite în acest moment de către Compartimentul Socio-Educativ vor putea fi redistribuite altor compartimente. **Recomandare neimplementată.**

7. Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare: urgentarea demersurilor pentru obținerea finanțării proiectului privind realizarea unui spațiu nou în incinta Penitenciarului Craiova Pelendava care să aibă utilizări multiple „Pavilion multifuncțional: Post control – Punct primire deținuți, Sector acordare vizite”.

Echipa de vizită a constatat că s-a procedat la Refacerea documentației cadastrale în vederea reintabulării terenului și trecerea acestuia din categoria teren extravilan în teren intravilan, urmând ca în anul 2021 să se demareze investiția. **Recomandare neimplementată.**

8. Echipa de vizită a recomandat conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava, în urma vizitei anterioare: continuarea demersurilor în vederea înființării unei infirmerii.

Echipa de vizită a constatat că Penitenciarul Craiova Pelendava are în desfășurare o licitație pentru construirea unui pavilion nou de deținere cu o capacitate de 300 locuri, iar la parter este prevăzută o infirmerie cu 25 locuri. Conducerea penitenciarului a menționat că la data de 03.06.2020, dată la care au fost deschise ofertele, erau 13 firme înscrise pentru realizarea acestui proiect. **Recomandare neimplementată.**

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ
conducerii Penitenciarului Craiova Pelendava
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- continuarea demersurilor necesare pentru gestionarea supraaglomerării constatate, nefiind respectate prevederile art. 1, alin. (3) din Anexa la Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017, relocarea deținuților din cele două camere de deținere din Secția E1 în alte spații, dotarea camerelor cu mobilier suficient, continuarea activității de înlocuire a paturilor din cadrul Secției E1, placarea cu gresie a porțiunii de paviment dintre paturi și efectuarea lucrărilor de igienizare și reparații la grupurile sanitare din cadrul Secției E3;
- continuarea demersurilor pentru încadrarea personalului pe posturile vacante;
- alocarea unor spații corespunzătoare pentru biroul Evidența și organizarea muncii și biroul ofițerilor din sectorul operativ și dotarea acestora cu mobilier pentru păstrarea și depozitarea documentelor în condiții optime;
- urgentarea demersurilor pentru obținerea finanțării proiectului privind realizarea unui spațiu nou în incinta Penitenciarului Craiova Pelendava care să aibă utilizări multiple „Pavilion multifuncțional: Post control – Punct primire deținuți, Sector acordare vizite”;
- continuarea demersurilor în vederea înființării unei infirmerii;
- amenajarea grupului sanitar din camera de cazare (E1.2) pentru persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (10) din Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Craiova: 23 iunie 2020